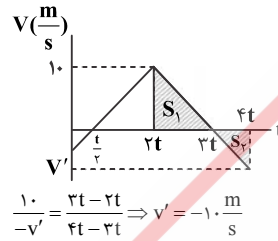


## فیزیک

۱- گزینه «۴» - گام اول: سرعت متحرک را در لحظه  $4t$  حساب می‌کنیم، با استفاده از تشابه دو مثلث  $S_2, S_1$  داریم:



گام دوم: تندی متوسط در هر بازه را حساب می‌کنیم:

$$3t \leq t: S_{av} = \frac{10}{2} = 5 \frac{m}{s}$$

$$4t \leq 3t: S'_{av} = \frac{|-10|}{2} = 5 \frac{m}{s}$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل اول - حرکت برخط راست) (آسان)

۲- گزینه «۲» - گام اول: سرعت  $A$  را حساب می‌کنیم و معادله مکان  $A$  را می‌نویسیم:

$$V = \frac{0 - (-26)}{5/2} = 10.4 \frac{m}{s}$$

$$x_A = vt + x_0 \Rightarrow x_A = 5t - 26$$

گام دوم: سرعت متحرک  $B$  نیز ثابت است و با استفاده از معادله  $x_B = v_B t + x_{0B}$  مکان اولیه  $B$  را حساب می‌کنیم و معادله حرکت  $B$  را می‌نویسیم:

$$10 = -8 \times 2 + x_0 \Rightarrow x_0 = 26m$$

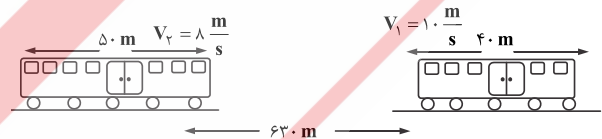
$$x_B = -8t + 26$$

گام سوم: مکان دو متحرک را برابر هم قرار می‌دهیم تا لحظه به هم رسیدن آن‌ها را حساب کنیم

$$x_A = x_B \Rightarrow 5t - 26 = -8t + 26 \Rightarrow t = 4s$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل اول - حرکت برخط راست - سرعت ثابت) (متوسط)

۳- گزینه «۲» -



گام اول: اگر فرض کنیم یکی از قطارها ثابت باشد سرعت قطار دوم نسبت به اولی برابر  $V = 8 + 10 = 18$  متر بر ثانیه خواهد بود. در مدت زمانی که دو قطار به هم می‌رسند و سپس به طور کامل از یکدیگر عبور می‌کنند مسافتی که قطار متحرک می‌پیماید برابر است با:

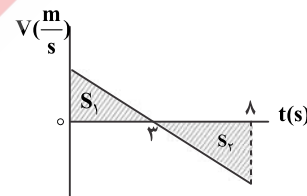
$$L = 40 + 50 + 63 = 153m$$

گام دوم: اکنون مدت زمان این حرکت را حساب می‌کنیم.

$$t = \frac{153}{18} = 8.5s$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل اول - حرکت برخط راست - سرعت ثابت) (متوسط)

۴- گزینه «۳» - گام اول: از تشابه دو مثلث می‌توان نوشت:



$$\frac{S_1}{S_2} = \left(\frac{3}{8-3}\right)^2 \Rightarrow \frac{S_1}{S_2} = \frac{9}{25}$$

گام دوم: با توجه به اینکه بزرگی متوسط از مجموع جبری مساحت‌های نمودار  $v-t$  بر زمان به دست می‌آید و تندی متوسط از مجموع مساحت‌ها بر زمان حساب می‌شود و داریم:

$$\frac{S_1 + S_2}{|S_1 - S_2|} = \frac{9 + 25}{|9 - 25|} = \frac{34}{16}$$

چون نسبت مسافت به اندازه جابه‌جایی برابر نسبت تندی متوسط به اندازه سرعت متوسط است می‌توان نوشت:

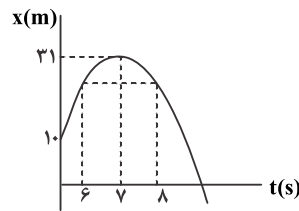
$$\frac{S_{av}}{V_{av}} = \frac{34}{16} = \frac{17}{8}$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل اول - حرکت برخط راست - تندی و سرعت متوسط) (متوسط)

۵- گزینه «۲» - گام اول: می‌دانیم در بازه  $t_1$  و  $t_2$  جابه‌جایی متحرک صفر باشد سرعت

متحرک در لحظه  $t_s = \frac{t_1 + t_2}{2}$  صفر می‌شود پس چون دو ثانیه چهارم بازه

زمانی  $t_1 = 6s$  تا  $t_2 = 8s$  است داریم:



$$t_s = \frac{6+8}{2} = 7s$$

گام دوم: از رابطه  $\Delta x = v_o t + \frac{1}{2} a t^2$  استفاده می‌کنیم و سرعت اولیه را حساب می‌کنیم.

$$31 - 10 = \frac{0 + v_o}{2} \times 7 \Rightarrow v_o = 6 \frac{m}{s}$$

گام سوم: شتاب جسم را حساب می‌کنیم:

$$v = at + v_o \Rightarrow a = \frac{0 - 6}{7} = -\frac{6}{7} \frac{m}{s^2}$$

گام چهارم: مکان جسم را در لحظه  $t = 10s$  حساب می‌کنیم.

$$\Delta x = \frac{1}{2} a t^2 + v_o t \Rightarrow x - 10 = \frac{1}{2} \times \left(-\frac{6}{7}\right) \times 10^2 + 6 \times 10 \Rightarrow x = 27/11m$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل اول - حرکت برخط راست - شتاب ثابت) (دشوار)

۶- گزینه «۴» - اگر آسانسور با شتاب  $a_1$  و سپس با شتاب  $a_2$  حرکت کند به طوری که جهت شتابها مخالف یکدیگر باشند اختلاف عددی که ترازو در این دو حالت نشان می‌دهد از رابطه زیر حساب می‌شود.

$$\Delta F_N = m(|a_2| + |a_1|)$$

$$\Delta F_N = m(a + 2a) = 3ma$$

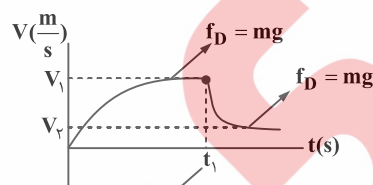
(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل دوم - دینامیک - آسانسور) (متوسط)

۷- گزینه «۴» - چون جسم با سرعت ثابت حرکت می‌کند، از رابطه  $F - f_k = ma = 0$  استفاده می‌کنیم و ضریب اصطکاک جنبشی را حساب می‌کنیم.

$$k \Delta x - \mu_k mg = 0 \Rightarrow \mu_k = \frac{2 \times 5}{20} = 0.5$$

چون معمولاً ضریب اصطکاک ایستایی بیشتر از ضریب اصطکاک جنبشی است پس گزینه ۴ می‌تواند درست باشد. (افاضل) (پایه دوازدهم - فصل دوم - دینامیک - اصطکاک) (متوسط)

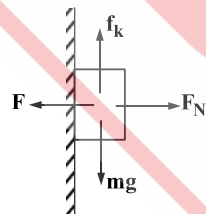
۸- گزینه «۲» - هنگام سقوط آزاد، نیروی مقاومت هوا برابر  $mg = 700N$  است و پس از باز شدن چتر، نیروی مقاومت هوا افزایش می‌یابد و تندی چتر باز کم می‌شود تا به تندی حدهی برسد و ضمن این تغییر تندی نیروی مقاومت هوا کاهش یافته و به  $700N$  می‌رسد.



لحظه باز شدن چتر

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل دوم - دینامیک - مقاومت هوا) (آسان)

۹- گزینه «۳» - در حالت اول داریم:



$$mg = f_k = \mu_k F \Rightarrow 20 = 0.4 \times F \Rightarrow F = 50N$$

در حالت دوم داریم:

$$mg - f'_k = ma$$

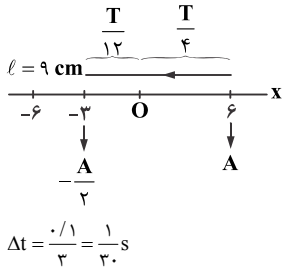
$$20 - 0.4 \times F' = 2 \times 2 \Rightarrow F' = 40N$$

$$\Delta F = 40 - 50 = -10N$$

پس می‌توان نتیجه گرفت:

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل دوم - دینامیک - اصطکاک) (متوسط)

۱۵- گزینه «۲» - روش اول: با توجه به الگوی زمانی حرکت نوسانگر ساده و مطابق شکل زیر می‌توان دریافت، مدت زمان طی کردن این مسافت برحسب دوره نوسان برابر  $\frac{T}{4} + \frac{T}{12} = \frac{T}{3}$  است و چون  $T = 0.18$  است می‌توان مدت زمان این مسافت را حساب کرد.



روش دوم: معادله حرکت نوسانگر را می‌نویسیم:

$$x = A \cos \frac{2\pi}{T} t$$

$$\frac{A=0.06}{T=0.18} \rightarrow x = 0.06 \cos 2\pi t$$

اکنون به ازای  $x = -0.03$  m مقدار  $t$  را حساب می‌کنیم.

$$-0.03 = 0.06 \cos 2\pi t \Rightarrow -\frac{1}{2} = \cos 2\pi t \rightarrow \frac{\cos \frac{\pi}{3} = +\frac{1}{2}}{\cos(\pi - \frac{\pi}{3}) = -\frac{1}{2}}$$

$$\cos(\pi - \frac{\pi}{3}) = \cos 2\pi t \rightarrow \frac{\pi - \frac{\pi}{3} = \frac{2\pi}{3}}{\frac{2\pi}{3}} \rightarrow \frac{2\pi}{3} = 2\pi t \Rightarrow t = \frac{1}{30} \text{ s}$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان) (متوسط)

۱۶- گزینه «۴» - گام اول: با توجه به اینکه در بازه زمانی  $0.025$  s مکان و سرعت قرینه شده‌اند، می‌توان دریافت  $T = 0.04$  s و  $\frac{T}{4} = 0.01$  s است.

گام دوم: چون در لحظه  $t'$  ذره نوسانگر در حال عبور از وسط مسیر است نتیجه می‌گیریم تندی بیشینه است پس با استفاده از رابطه  $V_{\max} = A\omega$  و اینکه  $\omega = \frac{2\pi}{T}$  و  $A = 0.04$  m است داریم:

$$V_{\max} = 0.04 \times \frac{2\pi}{0.04} = 2\pi \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان - نمودار سرعت - زمان) (متوسط)

۱۷- گزینه «۲» - گام اول: هنگامی که تندی نوسانگر صفر است، نوسانگر در نقاط بازگشتی قرار دارد ( $x = \pm A$ ) و در این نقاط نیروی خالص وارد بر آن بیشینه است.

گام دوم: برای محاسبه بیشینه نیروی خالص از رابطه  $F_{\max} = mA\omega^2$  استفاده می‌کنیم با توجه به نمودار  $\frac{T}{4} = 0.06$  s است پس داریم:

$$T = 0.18 \text{ s}, \omega = \frac{2\pi}{T}$$

$$\Rightarrow F_{\max} = 0.1 \times 0.05 \times \left(\frac{2\pi}{0.18}\right)^2 \Rightarrow F_{\max} = 31/25 \text{ N}$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان - نیروی نوسانگر) (آسان)

۱۸- گزینه «۲» - گام اول: نسبت انرژی جنبشی نوسانگر به بیشینه انرژی جنبشی را حساب می‌کنیم:

$$k = \frac{1}{2} mv^2 \xrightarrow{v = \frac{\sqrt{v}}{2} v_{\max}} \frac{k}{k_{\max}} = \left(\frac{v}{v_{\max}}\right)^2 \Rightarrow \frac{k}{k_{\max}} = \left(\frac{\sqrt{v}}{2}\right)^2 = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow k = \frac{1}{4} k_{\max}$$

گام دوم: از رابطه  $E = k_{\max} = k + u$  استفاده می‌کنیم و با در نظر گرفتن  $E = k_{\max}$  مقدار  $u$  را حساب می‌کنیم:

$$k = \frac{1}{4} k_{\max} \xrightarrow{k_{\max} = 0.21 \text{ J}} k = \frac{0.21}{4} = 0.0525 \text{ J}$$

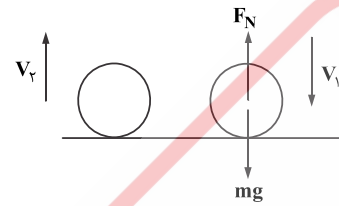
$$0.21 = 0.0525 + u \Rightarrow u = 0.1575 \text{ J}$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان - انرژی نوسانگر) (متوسط)

۱۰- گزینه «۲» - هنگام برخورد توپ به سطح زمین نیروی  $F_N$  به طرف بالا و  $mg$  به طرف پایین بر آن وارد می‌شود و از قانون دوم نیوتون می‌توان نوشت:

$$F_{\text{av}} = F_{N_{\text{av}}} - mg = \frac{\Delta p}{\Delta t}$$

$$1000/5 \times 10 = \frac{\Delta p}{0.1} \Rightarrow \Delta p = 0.1/5 \frac{\text{kgm}}{\text{s}}$$



(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل دوم - دینامیک - تکانه) (متوسط)

۱۱- گزینه «۴» - گام اول: دوره حرکت را حساب می‌کنیم.

$$\frac{2\pi}{T} = 1, \pi \Rightarrow T = 0.2 \text{ s}$$

گام دوم: تعداد نوسانها را در بازه  $0.18$  s حساب می‌کنیم برای این کار از رابطه  $t = nT$  استفاده می‌کنیم:

$$0.18 = n \times 0.2 \Rightarrow n = 0.9$$

گام سوم: می‌دانیم نوسانگر در هر نوسان کامل مسافتی به اندازه  $4A$  را می‌پیماید بنابراین در  $0.9$  نوسان مسافت طی شده را حساب می‌کنیم:

$$A = 0.04 \text{ m} \Rightarrow A = 4 \text{ cm}$$

$$L = n \times 4A \Rightarrow L = 0.9 \times 4 \times 4 = 14.4 \text{ cm}$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان - معادله حرکت) (متوسط)

۱۲- گزینه «۳» - گام اول: دوره حرکت و بسامد زاویه‌ای نوسانگر را حساب می‌کنیم:

$$t = nT \Rightarrow T = \frac{t}{n} = \frac{1 \times 60}{240} = \frac{1}{4} \text{ s}, \omega = \frac{2\pi}{T} = \frac{2\pi}{1/4} = 8\pi \frac{\text{rad}}{\text{s}}$$

گام دوم: از رابطه  $E = \frac{1}{2} mA^2 \omega^2$  انرژی مکانیکی نوسانگر را حساب می‌کنیم.

$$E = \frac{1}{2} \times 0.1 \times 2 \times 0.1^2 \times (8\pi)^2 = 0.64 \text{ J}$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان - انرژی نوسانگر) (آسان)

۱۳- گزینه «۳» - از رابطه دوره جرم - فنر یعنی  $T = 2\pi \sqrt{\frac{m}{k}}$  استفاده می‌کنیم و برای دو حالت داریم:

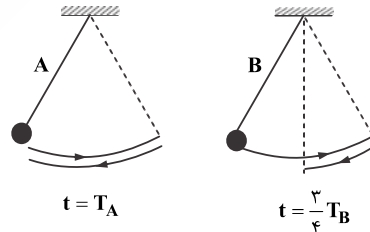
$$\frac{T_1}{T_2} = \frac{\sqrt{m_1 \times k_1}}{\sqrt{m_2 \times k_2}} \xrightarrow{k_1 = k_2, m_2 = m + 2} \frac{1/\Delta T_1}{T_1} = \sqrt{\frac{m+2}{m}}$$

$$\frac{1}{2} = \frac{m+2}{m} \Rightarrow m = 1/6 \text{ kg}$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان - نوسان جرم - فنر) (آسان)

۱۴- گزینه «۲» - گام اول: با توجه به شکل پس از مدت  $t$  از رها شدن آونگها، وضعیت آنها را مشخص کنیم و نسبت  $\frac{T_A}{T_B}$  را حساب می‌کنیم:

$$T_A = \frac{2}{3} T_B \Rightarrow \frac{T_A}{T_B} = \frac{2}{3}$$



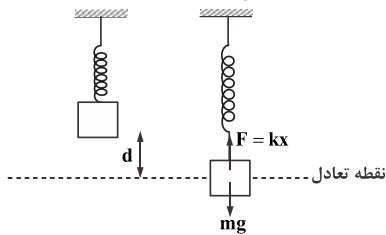
گام دوم: از رابطه  $T = 2\pi \sqrt{\frac{L}{g}}$  استفاده می‌کنیم و نسبت طول آونگها را به دست می‌آوریم:

$$\frac{T_A}{T_B} = \sqrt{\frac{L_A}{L_B}} \Rightarrow \frac{2}{3} = \sqrt{\frac{L_A}{L_B}}$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان - آونگ) (آسان)

۲۳- گزینه «۲» - گام اول: می‌دانیم اگر جرم متصل به فنر را از هر فاصله تا نقطه تعادل رها کنیم دامنه حرکت جسم برابر همین فاصله است. اکنون فاصله رها شدن جسم تا نقطه تعادل را حساب می‌کنیم و در نقطه تعادل برابند نیروی وزن و کشسانی فنر صفر است یعنی:

$$mg = kx \xrightarrow{x=d} d = \frac{1 \times 10 \cdot (N)}{1 \frac{N}{cm}} \Rightarrow d = 10 \text{ cm} \Rightarrow A = 10 \text{ cm}$$



گام دوم: از رابطه  $T = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}}$  یا  $\omega = \sqrt{\frac{k}{m}}$  داریم:

$$k = 1 \times 100 = 100 \frac{N}{m} \quad \omega = \sqrt{\frac{100}{1}} = 10 \frac{rad}{s}$$

گام سوم: معادله حرکت نوسانگر را که در راستای قائم، (y) نوسان می‌کند می‌نویسیم:

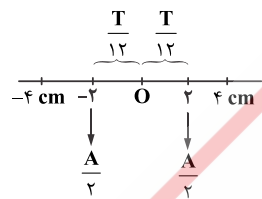
$$y = A \cos \omega t \Rightarrow y = 10 \cos 10t$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان جرم و فنر) (متوسط)

۲۴- گزینه «۲» - گام اول: از رابطه  $t = nT$  ، دوره نوسان را حساب می‌کنیم:

$$\frac{t=6.0s}{n=6.0} \Rightarrow 6.0 = 6.0T \Rightarrow T = 1s$$

گام دوم: بیشترین سرعت متوسط بین دو نقطه به ازای حالتی حساب می‌شود که کمترین مدت زمان برای جا به جایی دو نقطه در نظر گرفته شود اکنون با توجه به شکل زیر و مقدار دوره نوسانگر، مدت زمان طی شدن دو نقطه  $x_2 = +2cm$  و  $x_1 = -2cm$  را حساب می‌کنیم:



$$\Delta t = \frac{T}{12} + \frac{T}{12} = \frac{T}{6} \xrightarrow{T=1} \Delta t = \frac{1}{6} s$$

گام سوم: از رابطه سرعت متوسط می‌توان نوشت:

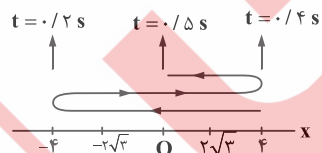
$$V_{av} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{-0.02 - 0.02}{\frac{1}{6}} \Rightarrow |V_{av}| = 0.24 \frac{m}{s}$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - سرعت متوسط نوسانگر) (دشوار)

۲۵- گزینه «۱» - گام اول: لحظه ۰/۱ ثانیه برابر  $\frac{T}{4}$  است پس دوره نوسان را حساب می‌کنیم:

$$\frac{T}{4} = 0.1 \Rightarrow T = 0.4$$

گام دوم: مطابق شکل مسیر حرکت نوسانگر را در بازه  $t = 0.5s$  تا  $t = 0.1s$  ثانیه مشخص می‌کنیم.



گام سوم: می‌توان دریافت بین دو لحظه  $t = 0.2s$  تا  $t = 0.5s$  جسم در جهت مثبت محور حرکت می‌کند اکنون بازه زمانی که جسم بین دو نقطه  $x_1 = -2\sqrt{3}cm$

و  $x_2 = 2\sqrt{3}cm$  قرار دارد را حساب می‌کنیم چون  $\frac{2\sqrt{3}}{4} = \frac{\sqrt{3}}{2}$  است ، مطابق الگوی زمانی نوسان ساده در شکل زیر می‌توان نتیجه گرفت مدت زمان طی شدن دو فاصله  $x_1$

تا  $x_2$  برابر  $\frac{T}{6} + \frac{T}{6} = \frac{T}{3}$  است یعنی:

$$\Delta t = \frac{T}{3} = \frac{0.4}{3} = \frac{4}{30} s$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان - نمودار مکان - زمان) (دشوار)

۱۹- گزینه «۴» - گام اول: دوره نوسان را حساب می‌کنیم با توجه به نمودار  $\frac{T}{4} = 0.1s$  است پس نتیجه می‌گیریم  $T = 0.4s$  است.

گام دوم: معادله حرکت را می‌نویسیم و مکان نوسانگر در لحظه  $0.5s$  حساب می‌کنیم.

$$x = A \cos \frac{2\pi}{T} t \xrightarrow{A=0.2s} x = 0.2 \cos \frac{2\pi}{0.4} t \Rightarrow x = 0.2 \cos 5\pi t$$

$$t = 0.5s \Rightarrow x = 0.2 \cos 5\pi \times 0.5 \Rightarrow x = 0.2 \cos 2.5\pi$$

$$\xrightarrow{\cos 2.5\pi = \cos \pi} x = 0.2 \cos \pi \xrightarrow{\cos \pi = -1} x = -0.2 m$$

گام سوم: از رابطه  $a = -\omega^2 x$  شتاب نوسانگر را حساب می‌کنیم:

$$\xrightarrow{\omega=10\pi} a = -(10\pi)^2 \times (-0.2) = 2 \times 10^2 \frac{m}{s^2}$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان - شتاب نوسانگر) (متوسط)

۲۰- گزینه «۱» - گام اول: دوره نوسانگر را از رابطه  $T = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}}$  حساب می‌کنیم.

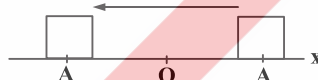
$$k = 1 \times 100 = 100 \frac{N}{m}$$

$$T = 2\pi\sqrt{\frac{0.49}{100}} \xrightarrow{\pi=3} T = 0.42 s$$

گام دوم: در بازه  $t_1 = 0$  تا  $t_2 = 0.21s$  تعداد نوسانها را حساب می‌کنیم:

$$t = nT \Rightarrow 0.21 = n \times 0.42 \Rightarrow n = \frac{1}{2}$$

گام سوم: متحرک در نصف نوسان مسافت  $2A$  می‌پیماید و ضمن این جا به جایی جهت متحرک عوض نمی‌شود.

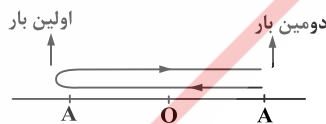


(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان جرم و فنر) (متوسط)

۲۱- گزینه «۳» - گام اول: انرژی مکانیکی نوسانگر را حساب می‌کنیم.

$$E = \frac{1}{2} m A^2 \omega^2 \Rightarrow E = \frac{1}{2} \times 0.2 \times (10\pi)^2 \Rightarrow E = 1 J$$

گام دوم: با توجه به  $E = 1 J$  هنگامی که انرژی پتانسیل نوسانگر برابر  $u = 1 J$  می‌شود می‌توان دریافت انرژی پتانسیل بیشینه است و نوسانگر در نقاط بازگشتی قرار دارد اکنون با توجه به شکل مدت زمان لازم برای رسیدن به نقاط بازگشتی برای دومین بار را حساب می‌کنیم:



$$\Delta t = \frac{T}{2} + \frac{T}{2} = T, \quad 1.0\pi t = \frac{2\pi}{T} t \Rightarrow T = 0.2s \Rightarrow \Delta t = 0.2s$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان - انرژی مکانیکی) (متوسط)

۲۲- گزینه «۱» - گام اول: از رابطه  $V_{av} = \frac{\Delta x}{\Delta t}$  می‌توان مدت زمان طی شدن این دو نقطه که

برابر  $\frac{T}{4}$  است را حساب کرد:

$$0.8 = \frac{0.4 - (-0.4)}{\Delta t} \Rightarrow \Delta t = 0.1s$$

$$\Rightarrow \frac{T}{4} = 0.1 \Rightarrow T = 0.4s$$

گام دوم: از رابطه شتاب - مکان نوسانگر یعنی  $a = -\omega^2 x$  و  $\omega = \frac{2\pi}{T}$  شتاب را در مکان

$x = -0.2m$  حساب کنیم:

$$a = -\left(\frac{2\pi}{0.4}\right)^2 \times (-0.2) \Rightarrow a = 2\pi^2 \frac{m}{s^2}$$

(افاضل) (پایه دوازدهم - فصل سوم - نوسان - شتاب نوسانگر) (آسان)